

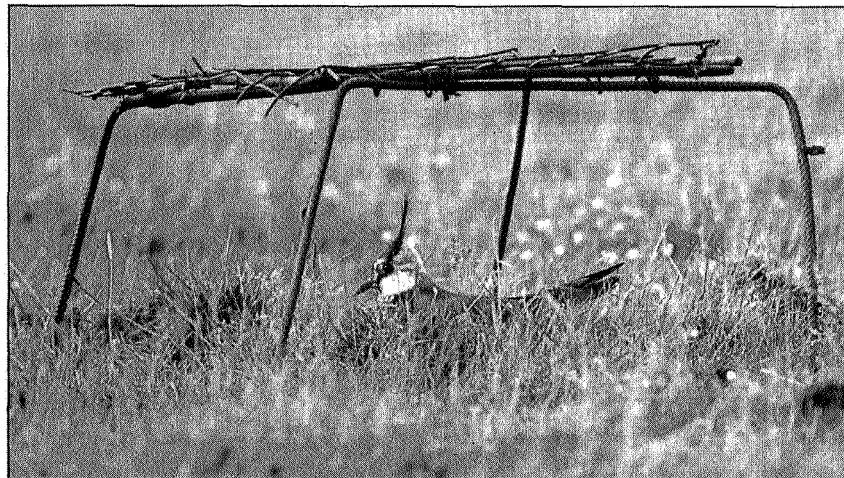
PRAKTISCHE WEIDEVOGELBESCHERMING

Reinder Hoekstra, Willem de Vries

Weidevogels komen steeds meer in de verdrinking. Gelukkig staan ze nu volop in de belangstelling. De Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels heeft 1984 uitgeroepen tot het weidevogeljaar. Dit valt samen met de activiteiten die de Milieufederatie Groningen voor de provincie op het gebied van de weidevogels ontplooit. Door het uitgeven van een brochure en een kalender en het organiseren van avonden over weidevogels hoopt de Milieufederatie naast boeren ook vrijwilligers voor de praktische weidevogelbescherming te interesseren.

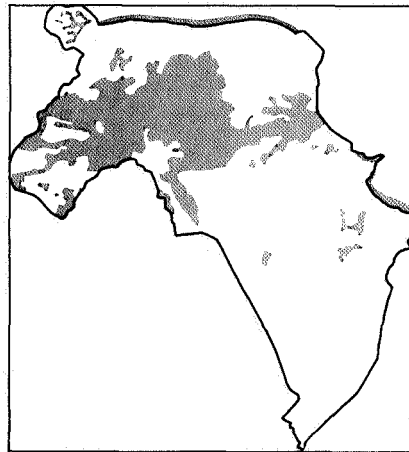
In het voorjaar is er een bijzondere groep vogels die onze aandacht trekt, de weidevogels. De Kievit, grutto, scholekster, tureluur, watersnip en kemphaan trekken dan weer vanuit hun overwinteringsgebied naar de open graslanden om er te broeden. Naast deze specifieke weidevogels zijn er na-

Kievit onder nestbeschermers

tuurlijk andere vogelsoorten die in de weilanden broeden, zoals eenden, zangvogeltjes ed. Door de gunstige ligging langs de kust en door de uitgestrektheid van de graslandgebieden is ons land als broedgebied voor de weidevogels zeer waardevol. Ook internationaal gezien is ons land van grote betekenis. Nergens vindt men een vogelbevolking in deze samenstelling en aantallen als juist in ons land.

Het gaat de laatste jaren echter niet zo goed met de weidevogels. Door stadsuitbreiding, weganaanleg, grondwaterpeilverlaging en daarmee samenhangend het veranderde grondgebruik, neemt de omvang van geschikte broedgebieden af. In het algemeen geldt dat door een hogere veebezetting, vroeger en vaker maaien het voor deze vogels steeds moeilijker wordt om tot een goed broedresultaat te komen. Gevoelige soorten als kemphaan, watersnip en tureluur, die aan natte graslanden gebonden zijn, zijn sterk in aantal teruggelopen.

Zowel de soortenrijkdom als de aantallen weidevogels zijn het grootst in de "open graslandgebieden". In welke mate de weidevogels in een gebied voorkomen is o.a. afhankelijk van bodem, grondwaterpeil en agrarisch beheer. Daarnaast hebben de verschillende weidevogelsoorten hun voorkeur: grutto, watersnip en kemphaan voor veengraslanden en scholekster en tureluur voor kleigraslanden, vooral voor de kwelders

Buitelende kieviten en schreeuwende grutto's

De weidevogels verdienen bescherming. Daarom heeft Vogelbescherming 1984 uitgeroepen tot jaar van de weidevogel. Door verschillende activiteiten te ontwikkelen wil men de aandacht op de weidevogels en de weidevogelproblematiek vestigen. Ook in de provincie Groningen worden door verschillende organisaties activiteiten ontplooid. Want hoewel men bij weidevogels meestal denkt aan Friesland, de weidevogelprovincie bij uitstek, is ook Groningen nog rijk aan weidevogels. Buitelende kieviten en

schreeuwende grutto's en scholeksters zijn een vertrouwd beeld in de Groningse weilanden. Op de bouwlanden is eveneens een niet te verwaarlozen aantal weidevogels aan te treffen. Met name Kieviten en scholeksters voelen zich op akkers thuis. Maar zoals gezegd kunnen de weidevogels zich steeds moeilijker handhaven en weidevogelbeheer in reservaten alleen is niet genoeg. Weidevogels laten zich niet terugdringen op kleine beschermde oppervlakten.

Toch kunnen er buiten de reservaatgebieden heel wat weidevogelgebieden en jongen gespaard worden door in de broedtijd extra aandacht aan de weidevogels te schenken. Helaas weet niet iedereen welke manieren er zijn om nesten en jongen te beschermen. Daarom heeft de Milieufederatie Groningen een brochure uitgegeven waarin suggesties en aanwijzingen staan om rekening te houden met deze vogels.

Veel belangstelling voor weidevogels

Het blijkt dat er best iets aan te doen is zonder de agrarische bedrijfsvoering te ontregelen. Het is van belang dat boeren weten hoe zij eieren en jongen kunnen ontzien. Maar de boeren hebben het juist heel druk in de maanden dat weidevogels actief zijn. Het is daarom belangrijk dat vogelliefhebbers, in

overleg met de boeren, aan de bescherming meehelpen.

Op veel plaatsen in ons land zijn (weide)vogelwerkgroepen reeds actief op het terrein van de praktische weidevogelbescherming. Vrijwilligers en boeren zetten zich gezamenlijk in voor de weidevogels. Zo zijn er actieve groepen in oa. Noord-Holland en Drente en op grotere schaal in Zuid-Holland en Friesland. In het Groningse Zuidelijk Westerkwartier is een IVN-werkgroep die zich sinds kort bezig houdt met de weidevogels.

Op initiatief van het IVN Leek/Nietap is er in samenwerking met de Milieufederatie een avond over weidevogels en de praktische weidevogelbescherming gehouden in Lettelbert. Uit de reacties van die avond is gebleken dat er voor deze vorm van bescherming wel belangstelling bestaat.

Dat de belangstelling voor de weidevogels in Groningen groot is blijkt ook doordat een door Avifauna Groningen, IVN-Groningen en de Milieufederatie georganiseerde avond over weidevogels veel publiek trok. Het lijkt daarom mogelijk dat ook op andere plaatsen in de provincie de praktische weidevogelbescherming aan zal slaan.

De uitgave van een weidevogelaantekenkalender is een andere activiteit van de Milieufederatie Groningen in samenwerking met het landelijk IVN. Het is een kalender voor

boeren zowel als voor ieder ander met hart voor (weide)vogels. De kalender kan gebruikt worden voor het noteren van verjaardagen, maar even goed voor het aantekenen wanneer de eerste weidevogels terug zijn, de eerste nesten zijn gevonden, het gras wordt gemaaid enzovoort. Een kalender dus die jaren meegaat.

Elk van de kalenderbladen toont aan de voorzijde een kleurenfoto en een korte beschrijving van een weidevogel. Naast het kalenderium zijn in tekst en zwart-wit tekeningen of foto's agrarische activiteiten weergegeven die karakteristiek zijn voor die maand. Zo wordt heel duidelijk waar landbouwwerkzaamheden samenvallen met activiteiten van weidevogels. Op de achterkant van elke maand is met veel illustraties aangegeven waarom en welke maatregelen nodig zijn, hoe ze moeten worden uitgevoerd en wat er voor nodig is, naast informatie over weidevogelgedrag.

Veel informatie voor boeren en voor vogelliefhebbers. Het zijn immers niet alleen de boeren die verantwoordelijk zijn voor de weidevogels. Vrijwilligers kunnen in goed overleg met de boeren heel wat goed werk verrichten voor de weidevogels.

